

**Sterk en Sociaal
"Samen werkt!"**

**Verkiezingsprogramma
PvdA Heerenveen 2014 - 2018**

PvdA

Sterk en Sociaal

**verkiezingsprogramma
PvdA Heerenveen 2014 – 2018**

Inleiding	3
1 Werk en Inkomen	5
1.1 Werk	
1.2 Economie	
1.3 ZZP-ers	
1.4 Jongeren en werk	
1.5 Bijstand	
1.6 Armoedebestrijding	
1.7 Hulp bij schulden	
1.8 Sociale Werkvoorziening	
2 Zorg en Ouderen	10
2.1 Zorgen voor meedoen	
2.2 Voorzieningen op maat	
2.3 Samen werken aan goede zorg	
2.4 Mantelzorgers	
2.5 Ouderen	
3 Onderwijs en Jeugd	13
3.1 Scholen	
3.2 Jeugd en zorg	
4 Wonen en Leefbaarheid	15
4.1 Wonen	
4.2 Wijken en dorpen	
4.3 Natuur en Milieu	
4.4 Landschap	
4.5 Verkeer en Openbaar Vervoer	
5 Sport en Cultuur	18
5.1 Sport	
5.2 Cultuur	
6 Bestuur en Financiën	19
6.1 Bestuur	
6.2 Veiligheid	
6.3 Financiën	

Inleiding

Een verkiezingsprogramma voor de verkiezingen op 13 november 2013. Omdat Heerenveen, Bontebok, De Knipe, Gersloot, Hoornsterzwaag, Jubbega, Katlijk, Luinjeberd, Mildam, Nieuwehorne, Nieuweschoot, Oranjewoud, Oudehorne, Oudeschoot, Terband en Tjalleberd op 1 januari 2014 één gemeente gaan vormen met Akkrum, Aldeboarn, Haskerdijken, Nes, en Nieuwebrug.

De lokale politiek doet er toe! Juist nu er steeds meer taken en verantwoordelijkheden bij de gemeenten terecht komen is het verwoorden van de lokale politieke koers van belang. Juist in deze tijd waarin het economisch en financieel tegen zit, zijn sociaaldemocratische waarden het waard om te koesteren.

Met veel inwoners van onze gemeente gaat het goed. We moeten ons blijven inzetten voor baanbehoud, behoud van voorzieningen en de lastenontwikkeling voor deze groep inwoners. Maar we mogen niet onze ogen sluiten voor problemen die zich in onze gemeente voordoen. Niet iedereen in onze gemeente heeft dezelfde kans om iets van het leven te maken. Nog steeds geldt: hoe hoger het inkomen, des te beter de gezondheid. Wij willen in onze gemeente werken aan een solidaire samenleving waarin iedereen een fatsoenlijk bestaan heeft en waarin iedereen de mogelijkheid heeft om vooruit te komen en iets van zijn leven te maken. Wij sluiten daarbij niemand uit, en de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Wij vinden dat de gemeente als eerste overheid die het meeste contact heeft met haar inwoners, het beste weet waar inwoners behoefte aan hebben. In de keuzes die wij maken laten wij ons leiden door begrippen als solidariteit en rechtvaardigheid. Met een gemeente die gelooft in de zelfredzaamheid van haar inwoners stimuleert, die dienstbaar is aan haar inwoners en een vangnet biedt aan die mensen die dat even nodig hebben.

De PvdA Heerenveen kiest er dan ook voor met name op de onderwerpen: Werk & Inkomen, Zorg & Ouderen en Wonen & Leefbaarheid uitwerking te geven aan de zaken die wij de komende raadsperiode gerealiseerd willen zien.

Werk geeft zelfrespect, zelfstandigheid en is de aanjager van integratie en participatie. Daarom moeten ook, juist in deze tijd, zoveel mogelijk mensen aan het werk. Als je daarbij hulp nodig hebt dan helpen wij daarbij. Samen op weg naar werk.

Er verandert veel in de zorg. Zorgen voor kwetsbare mensen zodat zij zo lang mogelijk regie over hun eigen leven kunnen houden staat daarbij centraal. Wij vinden het belangrijk dat zorg en welzijn dichtbij mensen beschikbaar is. Voor jong en oud de mens centraal. Wij gaan daarbij steeds uit van eigen kracht, netwerk, familie, buurt en eventueel professional. Het kan als we het samen oppakken.

Inwoners weten als geen ander waar behoefte aan is in hun wijk of dorp. Met dorps- en wijkvisie en dorps- en wijkbudgetten investeren wij in de leefbaarheid in wijk en dorp. We faciliteren zelfredzaamheid, stimuleren zelforganisatie en zorgen voor een goed vangnet. Samen werken we hieraan.

Kortom: **samen werkt!**

Een verkiezingsprogramma in moeilijke tijden. In financieel zwaar weer. Dit beperkt de mogelijkheden voor nieuw beleid in onze gemeente. De verantwoordelijkheid voor hoe het met ons als gemeente gaat kan niet alleen worden overgelaten aan de overheid, maar zal ook door burgers zelf ter hand moeten worden genomen. We zetten ons er voor in dat iedereen zich in onze nieuwe gemeente zo snel mogelijk thuis voelt. We maken de gemeente Heerenveen tot één geheel waarbij alle wijken en dorpen gelijkwaardig zijn.

Een verkiezingsprogramma geeft wensen weer, en wensen kosten geld. De lasten van onze gemeente liggen op het Friese gemiddelde en dat willen wij graag zo houden. Wij willen echter ook dat we onze gemeente in de komende vier jaar weer financieel gezond maken. Bijvoorbeeld door de verkoop van bezittingen, het extra aflossen van leningen en het onderzoeken van creatieve financiële oplossingen. We streven naar een goede buffer, een gezonde schuldenpositie en perspectief op een ondernemende toekomst.

Een stijging van de lokale lasten en heffingen is alleen bespreekbaar als het geld ook geïnvesteerd wordt in (het behoud van) de kwaliteit van de voorzieningen en diensten in onze gemeente.

De PvdA Heerenveen heeft de traditie het verkiezingsprogramma met diverse betrokkenen en belanghebbenden uit de Heerenveense samenleving te bespreken. Dat hebben we ook nu weer gedaan. Tijdens werkbezoeken, huis aan huis acties, dorpsbezoeken en consultatierondes. Waardevolle suggesties zijn in het programma verwerkt.

De leden van onze partij gaan over de koers van het programma. De ledenvergadering van de PvdA heeft op 12 juni 2013 het programma besproken en vastgesteld.

1. WERK EN INKOMEN

1.1 Werk

Werk raakt het hart van de Heerenveense samenleving. Werk brengt brood op de plank en houdt onze economie draaiende. Werk geeft mensen de gelegenheid zich te ontwikkelen en een toekomst op te bouwen. Werk betekent meedoen aan de samenleving. Het creëren van werkgelegenheid geeft perspectief en voorkomt dat mensen een beroep moeten doen op bijstand en andere voorzieningen. Daarvoor is behoud en versterking van onze lokale en regionale economie nodig.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA gunt bij aanbestedingen alleen onder de voorwaarde dat de aannemende partij minimaal 5 procent van de aanneemsom gebruikt voor de inzet van langdurig werklozen, jongeren en arbeidsgehandicapten. Dit heet Social Return on Investment. Dit passen we toe bij alle projecten (fysiek, infra en sociaal) en bij de inkoop van diensten en producten door de gemeente.
- Wij willen dat er een Plan van de Arbeid voor onze regio komt. Samen met de mensen zelf, het bedrijfsleven, het MKB, uitzendorganisaties en andere instanties wordt dit plan gemaakt zodat het in 2015 kan draaien.
- We zetten ons in voor uitbreiding (of minimaal behoud) van werkgelegenheid in onze gemeente. Door een goed vestigingsklimaat voor ondernemers creëren we kansen voor onze inwoner.
- De regels voor aanbestedingen zoals bij Thialf worden zo toegepast dat het voor lokale en regionale ondernemers aantrekkelijk is om in te schrijven op aanbestedingen.
- Bij het aanbesteden van werk richten we ons maximaal op inschrijvingen uit de regio. Op deze wijze spannen we ons in om de lokale werkgelegenheid in ondermeer de bouw te behouden en te versterken.
- Bij (bouw)projecten van de gemeente worden in de aanbestedingsprocedure voorwaarden opgenomen waardoor het project conform het leer/werk-traject 'leerlingbouwplaatsen' wordt ingericht en uitgevoerd.
- Wij willen dat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft door voldoende stageplekken en werkervaringsplaatsen (10 procent ten opzichte van het aantal medewerkers) aan te bieden binnen de eigen organisatie en 5 procent van de arbeidsplaatsen te reserveren voor langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten.

1.2 Economie

Economische groei creëert banen. Bedrijven horen zich thuis te kunnen voelen in onze gemeente. Daarom zorgen we voor een aantrekkelijke gemeente, die goed bereikbaar is en waar onderwijs, overheid en bedrijfsleven nauw samenwerken. Het is belangrijk dat ondernemers kunnen ondernemen en niet verzand raken in bureaucratie. Samen met Leeuwarden, Smallingerland, Súdwest-Fryslân en Heerenveen werken we aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat bijvoorbeeld door een goede bereikbaarheid.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat de vrijkomende gelden van het A7 convenant worden aangewend voor acquisitie en accountmanagement om nieuwe (meer) werkgelegenheid naar Heerenveen te krijgen.

- De basis voor de detailhandel ligt in sterke winkelcentra in het centrum van een dorp, stad of wijk. Hierbij passen geen Mallachtige ontwikkelingen op bedrijventerreinen in onze gemeente of de rest van Friesland.
- Bij een eventuele uitbreiding van het aantal koopzondagen wordt goed gekeken naar de belangen van alle ondernemers en de positie van werknemers. Daarbij worden ook de vakbonden betrokken.
- De PvdA wil werken aan een duurzame en voorspoedige economische ontwikkeling. Dat doen we door een actieve en verbindende rol te spelen tussen ondernemers, onderwijs en kennisinstellingen. We onderzoeken samen met deze partners hoe we dit bestendig vorm geven. We blijven inzetten op de speerpunten die de gemeente kleur en identiteit geven:
 - Sport en zorg economie
 - Logistiek en Metaal
 - Nieuwe Energie
 - Toerisme en Cultuur

1.3 ZZP-ers

ZZP'ers zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Het zijn veelal creatieve ondernemers, onafhankelijk en gedreven. Ze hebben de ruimte zelf keuzes te maken en een eigen invulling te geven aan hun vak. Daarmee vormen ze het potentieel voor vernieuwing en innovatie op de arbeidsmarkt. Het is echter ook een kwetsbare groep, vaak vakmensen die niet over de volledige breedte van het ondernemerschap voldoende kennis en ervaring in huis hebben. Bovendien is er ook een groep die "gedwongen" als ZZP'er door het leven gaan maar in de praktijk als werknemer moeten worden aangemerkt.

- De PvdA wil dat de gemeente haar inspanningen verhoogt in het adviseren en ondersteunen van ZZP'ers. We stimuleren en faciliteren de vorming van een platform voor ZZP-ers waar kennis en ervaring uitgewisseld kan worden.
- Startende ZZP'ers ondersteunen wij. Wij willen dat zij altijd kunnen meedingen naar opdrachten die de gemeente in de markt zet als zij aan de gestelde functie-eisen voldoen.
- Alle ZZP'ers hebben recht op goede arbeidsomstandigheden en fatsoenlijke lonen volgens CAO-normen. Wij vinden dit een belangrijk criterium in aanbestedingsprocedures voor bijvoorbeeld de zorg (thuishulpen, alfahulpen).
- Voor ZZP'ers die schuldhelpverlening nodig hebben, stellen we niet meer als voorwaarde dat zij hun bedrijf stop zetten. ZZP'ers blijven in aanmerking komen voor het minimabeleid.

1.4 Jongeren en werk

Voor jongeren is het vinden van de juiste toegang tot de arbeidsmarkt belangrijk. De eerste baan, het begin van je verdere werkzame leven. Juist nu, in deze economische crisis, is het vinden van die eerste baan die goed aansluit op de opleiding moeilijk. De startkwalificatie helpt daarbij, maar soms is dit niet voldoende. Als het niet lukt om een baan te vinden die bij je past, willen wij je helpen. Voor ons is het belangrijk dat jongeren actief zijn en blijven.

Dit betekent voor de komende raadsperiode :

- De PvdA wil dat de gemeente als organisatie stage- en werkervaringsplaatsen biedt voor jongeren van het MBO, HBO en WO. Met bedrijven in de regio moeten afspraken worden gemaakt om stage- en werkplekken voor jongeren te creëren.
- Jongeren onder de 27 jaar volgen onderwijs, hebben een baan of combineren onderwijs met werk. Het uitgangspunt voor leerplicht en toeleiding naar werk is 'school eerst'.
- De gemeente is de eerste overheid die de samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers vorm kan geven. In Heerenveen nemen wij het initiatief deze samenwerking een nieuwe impuls te geven. Als eerste starten wij met het uitwerken van een betere samenwerking tussen de metaal en logistiek sector en de daarop gerichte opleidingen in Heerenveen.

1.5 Bijstand

Voor iedereen die geen werk heeft is er het vangnet van de bijstand. De PvdA verwacht wel dat iedereen actief blijft, bijvoorbeeld met stages, het doen van onbetaald werk, het volgen van scholing of vrijwilligerswerk. Kortom, meedoen om zo snel mogelijk uit te kunnen stromen naar (betaald) werk. Mensen houden daarbij zoveel mogelijk zelf de regie. Daarbij moet gewaakt worden voor verdringing op de arbeidsmarkt en mag, zoals het Friese Steunpunt Uitkeringsgerechtigden (FSU) het noemt, ook geen klopjacht op uitkeringsgerechtigden ontstaan.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil bijstandsgerechtigden actief helpen bij het vinden van werk. Vanuit de mogelijkheden van elke bijstandsgerechtigde kijken we naar de aansluiting op de arbeidsmarkt en wat er nodig is (scholing, stage of onbetaalde arbeid) om die aansluiting te verbeteren.
- Wij vragen van mensen die gebruik maken van de bijstand een tegenprestatie (wederkerigheidprincipe). Hiervoor maken zij zelf een plan. Indien dit niet lukt, vinden we dat de gemeente daarbij moet helpen.
- Nu de banen niet voor het oprapen liggen, verdient een tegenprestatie in de vorm van zinvol vrijwilligerswerk bij (sport)verenigingen of maatschappelijke organisaties extra aandacht. Bureaucratische belemmeringen nemen we weg.
- Wie een fatsoenlijk werkaanbod weigert, wordt gekort op de uitkering. Dit gebeurt ook als iemand afspraken over het volgen van scholing, re-integratie, werk of vrijwilligerswerk niet nakomt.
- We creëren experimenteerruimte voor nieuwe arrangementen waarbij de inzet is een (langdurig) beroep op bijstand te voorkomen.

1.6 Armoedebestrijding

Als je rond moet komen van een laag inkomen is dat niet gemakkelijk. Sporten, een cadeautje kopen voor een verjaardag en elke dag warm eten kopen, is soms nauwelijks mogelijk. Voor een belangrijk deel komt dat door een gebrek aan geld. Maar het komt ook door een vorm van berusting en vervreemding: "wij horen er toch niet bij". Armoede als levensstijl dus. Wij vinden dat in een rijk land als het onze onacceptabel. Dit vraagt om een frontale aanval op armoede en uitsluiting.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil activerend armoedebeleid, gericht op het voorkomen van armoede.
- De PvdA wil maatwerk voor inkomenstoeslagen, ziektekostenverzekering bijzondere bijstand en kwijtschelding van belastingen. Voor kinderen mag het inkomen van ouders geen belemmering zijn om mee te kunnen doen aan schoolactiviteiten, sport, zwemvaardigheid (geen kind zonder zwemdiploma van de basisschool), cultuur en educatie.
- We maken meer werk van voorlichting zodat mensen weten waar ze gebruik van kunnen maken. We benaderen mensen actief door bijvoorbeeld de ontwikkeling van een Minimagids.
- De PvdA wil dat de gemeente blijft zorgen voor een onderkomen voor de voedselbank in Heerenveen.

1.7 Hulp bij schulden

Soms kunnen mensen niet meer rondkomen. En, hoewel mensen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor hun schulden, is het in het belang van de samenleving om erger te voorkomen. Schulden creëren namelijk armoede en zijn een grote belemmering om mensen aan het werk te krijgen. Momenteel zien we dat in de Heerenveense samenleving alleenstaande ouders en jongeren tot de risicogroepen behoren.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil het ingezette schuldhulpverleningsbeleid zoveel mogelijk voortzetten. Daarbij moet er speciale aandacht komen voor alleenstaande ouders. Minderjarige kinderen mogen niet de dupe worden van de schulden van hun ouders.
- Jongeren moeten veel bewuster worden van de impact van een schuld. Daarom willen we werk maken van voorlichting op scholen.
- Bij het project Budgetmaatjes van Caleidoscoop en de gemeente wordt de samenwerking verbreed met vrijwilligersorganisaties zoals Stichting De Barones en Humanitas.

1.8 Sociale werkvoorziening

Door de invoering van de Participatiewet zal de WSW in zijn huidige vorm voor een grote groep werknemers verdwijnen. Caparis zal zich meer gaan concentreren op beschut binnen. Wie nu bij Caparis werkt, behoudt wel zijn of haar rechten en hoeft niet opnieuw geïndiceerd te worden. Caparis zal de bedrijfsvoering moeten aanpassen aan de veranderopgave.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Het uitgangspunt voor mensen met een WSW-indicatie is: zoveel mogelijk werk in reguliere banen. We gaan uit van wat iemand kan. Voor wie niet kan werken in een reguliere baan bieden we een beschermde arbeidsplaats of dagbesteding aan binnen een regionaal leerwerkbedrijf. Dit kan in samenwerking met andere gemeenten, Caparis en/of het bedrijfsleven.
- Caparis moet, binnen haar eigen invloedssfeer, alles in het werk stellen om het exploitatietekort weg te werken.

2. ZORG

2.1 Zorgen voor meedoen

Voor als je een zetje in de rug nodig hebt...

Zorg is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. We zorgen dat, ondanks de bezuinigingen en ondanks het toenemend aantal mensen met een ondersteuningsvraag, er hulp is voor de mensen die dat het hardst nodig hebben. Draagkracht is voor ons een leidend principe. Draagkracht zowel in financiële zin als in sociaal opzicht. Eigen bijdragen voor zorg dienen inkomensafhankelijk te zijn.

De gemeente heeft de kans om zorg minder ingewikkeld te maken, dichtbij mensen te organiseren bijvoorbeeld met wijkverpleegkundigen, en de eigen kracht van mensen en hun netwerken te versterken. Zorg bij je thuis en ouder worden in je eigen buurt. Gewoon in je eigen wijk kunnen blijven wonen als je ouder wordt of gehandicapt raakt. Dat vinden wij belangrijk. Zorgmedewerkers moeten weer 'aanklampbaar' en zichtbaar zijn in de wijk. Het bieden van zorg als professional, familie of vrijwilliger geeft voldoening en waardering en biedt mensen de mogelijkheid langer in de voor hun vertrouwde omgeving te blijven wonen. Het gaat niet alleen om zorg, maar ook om welzijn. Met alleen het uit bed halen van mensen of het schoonmaken van een huis ben je niet klaar. Het gaat erom dat mensen daarna iets kunnen gaan doen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA vindt het belangrijk dat zorg en welzijn dichtbij mensen beschikbaar is. We gaan daarom door met de inzet van Omtinkers, Meitinkers en Ferbinnners. We zetten samen met wijken en dorpen in op gebiedsgerichte ondersteuning.
- De decentralisatie van de AWBZ gebruiken we om zorg en welzijn meer aan elkaar te verbinden. We gaan steeds uit van eigen kracht, netwerk, familie, buurt en eventueel professional. Preventie wordt beloond. Gezondheidsbevordering met zorgverzekeraar, wijkverpleegkundige, gemeente en ziekenhuizen is ons uitgangspunt. Dit is goedkoper en prettiger voor mensen.
- We zijn voor een persoonsgebonden budget (PGB). Dat kan in verschillende vormen. Fraude met PGB's pakken we hard aan.

2.2 Voorzieningen op maat

Iedereen moet zijn eigen levensplannen kunnen nastreven. Als dat niet lukt omdat je op de één of andere manier daarbij een beperking ondervindt, bijvoorbeeld omdat je niet kunt lopen of omdat je je eigen huis niet kunt schoonmaken, zoeken wij met je naar een oplossing. Soms is die oplossing dichtbij te vinden in je eigen omgeving of eigen familie. Soms moeten we samen verder kijken naar wat nodig is. Omdat iedereen anders is, volstaat daarbij geen kant en klare oplossing. De meest kwetsbare groepen (chronisch zieken en gehandicapten) mogen niet het kind van de rekening worden. Maatwerk is nodig.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil de manier om aan zorg te komen veel minder ingewikkeld maken. Minder regels, meer direct contact met degene die zorg vraagt. We investeren in het gesprek vooraf.
- We zetten vrijwilligers en mensen die op zoek zijn naar een baan in om hulp te bieden waar mogelijk. Bijvoorbeeld bij het doen van boodschappen of bij klussen in huis. Daarbij moet van beide kanten sprake zijn van vrijwilligheid omdat er ook onderling vertrouwen moet zijn.
- De indicatie moet op een laagdrempelige manier gedaan worden. De indicatie moet doel en resultaat gericht zijn binnen het eigen netwerk van de zorgvrager.

2.3 Samen werken aan goede zorg

Er verandert veel in de zorg. Samenwerking, communicatie met en tussen zorggebruikers en zorgaanbieders is belangrijk net als het voorkomen van valse verwachtingen, eerlijk zijn over wat er wel en niet geboden kan worden. We gaan uit van vertrouwen maar misbruik wordt aangepakt.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat de regie komt te liggen bij de zorgverlener en de cliënt. Bij mensen of gezinnen met meervoudige problemen is één iemand eindverantwoordelijk: **"Ien op 't hiem"**.
- De PvdA wil dat de gemeente met zorgaanbieders in de regio afspraken maakt dat alphahulpen en de thuiszorg fatsoenlijke arbeidscontracten aangaan. Goed werkgeverschap is een speerpunt.
- Wij willen meer inzetten op de wijkverpleegkundige. Deze verpleegkundige kan sneller zorg op maat leveren, waardoor opname in een ziekenhuis of verpleeghuis lang niet altijd meer nodig is.

2.4 Mantelzorgers

Van alle zorg die wordt verleend, wordt ongeveer 80 procent gedaan door mensen die daarvoor niet betaald krijgen. Het gaat dan vaak om ouders die voor hun gehandicapte kinderen zorgen, partners die elkaar verzorgen of kinderen die hun ouders ondersteunen. We noemen dat mantelzorg. Het helpen en verzorgen van iemand van wie je houdt is natuurlijk geweldig. Zoiets doe je met liefde. Maar vaak is het ook ontzettend zwaar. Soms gaat het zelfs om hele jonge kinderen die complete verantwoordelijkheden in het huishouden hebben of hoogbejaarden die hun partner verzorgen. Om mantelzorgers te helpen en af en toe rust te geven zetten wij de komende jaren in op het ondersteunen van mantelzorgers.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat de woningcorporatie bij de toewijzing van woningen voorrang geeft aan mantelzorgers die een woning zoeken in de buurt van degene die ze verzorgen.
- Mantelzorgers kunnen overbelast raken en dat moet voorkomen worden. Een goed middel is de respijtzorg waarbij mantelzorgers tijdelijk de zorg kunnen overdragen aan iemand anders. Dat kan een vrijwilliger zijn of in bepaalde gevallen kan er respijtzorg worden geleverd door een professional. Dat hangt af van de indicatie. De PvdA vindt dat de vergroting van de bekendheid van respijtzorg van cruciaal belang is.
- De PvdA wil dat Meitinkers en Omtinkers gebiedsgericht mantelzorgers opzoeken en helpen met praktische oplossingen.
- Bij re-integratieverplichtingen wordt rekening gehouden met mantelzorgtaken.

2.5 Ouderen

Ouderen staan midden in de samenleving. Een groot deel van de ouderen is ook prima in staat voor zichzelf te zorgen mits de omstandigheden dit toelaten. Het zijn namelijk de omstandigheden die bepalen of de ouder wordende mens in onze samenleving in staat wordt gesteld zo lang mogelijk voor zichzelf te zorgen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil niet dat de specifieke problemen die ouderen tegenkomen ondersneeuwen. Bij de beleidsvoorbereiding en analyse en/of via de Participatieraad zal hier expliciet aandacht voor moeten zijn. Daarnaast moet de gemeente structureel in gesprek blijven met de COSBO.
- De PvdA wil dat er meer levensloop bestendige woningen worden gebouwd, zodat het makkelijker wordt om langer thuis te blijven wonen.
- De PvdA zet zich in voor kwetsbare ouderen. Daarbij kan door ouderen met financiële problemen ook een beroep worden gedaan op inkomensondersteuning.

3. ONDERWIJS EN JEUGD

Geef het beste voor de toekomst

Voor de PvdA staat centraal dat kinderen zich optimaal moeten kunnen ontwikkelen, zowel op school als thuis. De PvdA wil dat de gemeente de verantwoordelijkheid voelt voor goed onderwijs voor alle kinderen. Daar hoort een fijne leer- en leefomgeving bij voor onze jeugd, net als het bieden van perspectief en toekomst.

3.1 Scholen

Het schoolgebouw hoort een plek te zijn waar kinderen graag komen, waar het schoon en veilig is. De school moet het beste uit de kinderen naar boven halen. De school werkt samen met de buurt en andere instanties die zich ook met kinderen en hun omgeving bezig houden. Het samen met de schoolbesturen vormgegeven toekomstperspectief Huisvesting Basisonderwijs is het uitgangspunt.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA streeft zoveel mogelijk naar het realiseren van integrale kind centra (IKC) voor 0- tot 12 jarigen met dagarrangementen en ruime openingstijden, waarin onderwijs en kinderopvang, naast sport, cultuur, jeugdzorg en welzijn belangrijke partners zijn. Afstemming en afspraken worden gemaakt binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA).
- De PvdA geeft in Heerenveen prioriteit aan de huisvesting van de obs de Commanderie, cbs De Akker en obs De Letterbeam.
- Om de menselijke maat te behouden zien we het liefst twee MFA's in De Greiden. Een haalbaarheidsstudie moet uitwijzen of de scholen in één of twee MFA's worden ingebracht.
- Bij de scholen in De Streek gaat onze voorkeur uit naar één MFA bij de sportvelden in Tjalleberd. Een haalbaarheidsstudie moet uitwijzen of dit realistisch is of dat cbs de Anjewier gerenoveerd wordt en uitgebreid wordt met een gebouw voor het openbaar onderwijs.
- Bij de nieuwe school in Akkrum-Nes gaan kinderen veilig naar school. Als hiervoor aanpassingen nodig zijn, dan worden die gerealiseerd.
- In wijken of dorpen waar leerlingenaantallen dalen en of de kwaliteit van het onderwijs achterblijft, stimuleren we dat samenwerkingsscholen worden gevormd. We gaan geen goede scholen sluiten op basis van een keiharde grens van 100 leerlingen.
- We zien het voorschoolse aanbod als een basisvoorziening. We streven er naar dat alle kinderen vanaf 2,5 jaar minstens 4 dagdelen per week deelnemen aan een voorschools programma dat hen stimuleert om te leren.
- We blijven inzetten op Voor- en Voerschoolse Educatie (VVE) voor jonge kinderen met een taalachterstand. Inkomen mag daarbij geen belemmering vormen.
- We willen in het onderwijsachterstandenbeleid het format 'huiskamerprojecten' ombouwen in een duurzaam concept voor de wijken en dorpen waar sprake is van duidelijke achterstanden.

3.2 Jeugd en zorg

Gelukkig gaat het met veel kinderen, jongeren en hun families goed. Maar er zijn ook situaties waarin er sprake is van kleine of grote problemen. De Jeugdzorg is vanaf 2015 een verantwoordelijkheid voor de gemeente. De PvdA wil dat er in de Jeugdzorg meer de nadruk komt te liggen op positief jeugdbeleid. Jeugdbeleid waarin we uitgaan van preventie en minder op repressie inzetten.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA vindt dat scholen en consultatiebureau (CJG) een belangrijke rol spelen bij het signaleren van problemen, preventie en bij het verlenen van (vroegtijdige) zorg.
- Voor betere en efficiënte Jeugdzorg willen we dat de gemeente de samenwerking tussen de aanbieders van Jeugdzorg regisseert. Voor organisaties die niet willen samenwerken, worden andere aanbieders gezocht. Het is essentieel dat er écht gewerkt gaat worden via het principe "1 gezin, 1 plan, 1 regisseur".
- De PvdA vindt het belangrijk dat de Jeugdzorg in 2015 in één keer gedecentraliseerd wordt. Wij zetten in op preventie, ombuigingen binnen het budget van curatief naar preventief, ontschotting, betere samenwerking en afstemming van de activiteiten van Jeugdzorgaanbieders.
- De PvdA wil dat de ouders van Heerenveense jongeren actief worden betrokken bij zowel preventief beleid als bij het actief aanpakken van het gebruik van drugs (waaronder GHB) onder jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar.
- CASA, het jongerencentrum in Heerenveen, krijgt de kans zich te bewijzen. We gaan daarbij uit van 100% participatie van de jongeren.
- De PvdA wil in het concept voor het nieuwe jongerencentrum Casa ook aandacht voor de leeftijdsgroep 16 tot 20 jaar
- De PvdA vindt dat de gemeente ook de jongerenactiviteiten in Akkrum en Aldeboarn moet ondersteunen.

4. WONEN EN LEEFBAARHEID

Samen wonen en leven in goede, betaalbare huizen in een ongedeelde samenleving

De Partij van de Arbeid wil investeren in betaalbare woningen, krachtige wijken en een goede bereikbaarheid. Wij willen naar een evenwichtig en eerlijk woonbeleid, waarbij er voldoende sociale woningen beschikbaar zijn, waarin eigen woningbezit voor brede groepen bereikbaar blijft, en waarbij ondersteuning door de overheid op een rechtvaardige manier plaatsvindt.

4.1 Wonen

De woningmarkt zit op slot en is dringend aan verbouwing toe. Voor huurders en nieuwkomers op de woningmarkt zijn er te weinig betaalbare woningen beschikbaar. Hoewel het niet eenvoudig is de woningmarkt op lokaal niveau te beïnvloeden, is dit ook niet onmogelijk. Het eerder door de PvdA raadsfractie gelanceerde 10 puntenplan biedt hiervoor interessante handvaten.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil in samenwerking met de provincie de bestaande woningvoorraad energiezuinig maken.
- De PvdA vindt dat de gemeente de mogelijkheden moet onderzoeken voor een Verhuur Corporatie voor particuliere woningen.
- We willen dat er in delen van de wijk Skoatterwâld met flexibele kavelgroottes wordt gewerkt.
- De wachttijd voor een huurwoning moet omlaag ondermeer door voldoende aanbod van huurwoningen te creëren.
- Alleen breed samengestelde wijken blijven in de toekomst leefbaar. Een gezonde mix van huur- en koopwoningen hoort bij toekomstige uitbreidings- en herstructureringsplannen. We willen blijvend de woonkwaliteit van de wijken en dorpen kunnen garanderen.
- Zorg dat het aanbod van nieuwe woningen weer op gang komt door uitvoering van het 10-puntenplan
- Bij de woningbouwprojecten in Nieuwehorne (sportvelden) en Jubbega (herontwikkeling schoollocaties) stimuleren we de verkoop van kavels door creatieve maatregelen met bijvoorbeeld een pilot met erfpacht.

4.2 Wijken en dorpen

De wijk- en dorpenaanpak van de afgelopen jaren heeft goede resultaten opgeleverd voor leefbaarheid, kwaliteit van woningen, sociale cohesie en onderwijs. De wijk en het dorp zijn belangrijke ontmoetingspunten voor verschillende bevolkingsgroepen. Het blijft essentieel dat we investeren in wijken en dorpen om de leefbaarheid te vergroten. Schoon, heel en veilig blijft ons uitgangspunt. Zelfredzaamheid wordt gestimuleerd.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat de gemeente voor de wijken in de plaats Heerenveen een werkwijze vergelijkbaar met de dorpsvisies introduceert, zodat iedere wijk in de toekomst beschikt over een wijkvisie.
- Het dorp- en wijkbudget moet in stand blijven.
- De PvdA wil compensatie van de OZB-heffing voor dorpshuizen wanneer deze een brede maatschappelijke functie vervullen.
- De wijkmanagers blijven voor iedere wijk en dorp een laagdrempelig aanspreekpunt. Omdat het werkgebied vergroot en de uitdagingen groter worden stellen we tenminste één extra wijkmanager aan.
- We zetten ons in voor behoud van voorzieningen in wijken en dorpen zoals de buurtsuper in Oudeschoot en Aldeboarn.
- We werken mee aan de realisatie van een kleinschalige buurtsuper in Skoatterwâld.
- We zetten ons in voor het realiseren van een goed breedbandnetwerk ook in de dunbevolkte gebieden van onze gemeente.
- De PvdA streeft naar een Cruyffcourt in Akkrum/Nes.
- De PvdA vindt dat de gemeente het huur- en compensatiecontract van de sport- en activiteitenhal Utingeradeel in Akkrum moet overnemen.

4.3 Natuur en milieu

Schoon, duurzaam en mooi

Steeds meer mensen en bedrijven zijn zich bewust van het belang van duurzaamheid. Onze ambities zijn hoog. De PvdA wil bereiken dat Nederland in 2050 een 100 procent duurzame economie is. Lokaal/regionaal milieubeleid is noodzakelijk om deze ambitie te realiseren en onze omgeving schoon en gezond te houden. Hierbij is het noodzakelijk dat iedereen binnen de gemeente/regio zich hiervoor inzet. De gemeente geeft het goede voorbeeld en stimuleert bedrijven en inwoners op verschillende manieren hun steentje bij te dragen aan een duurzame omgeving.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA hanteert als inspirerend richtsnoer voor duurzame ontwikkelingen in onze gemeente de zeven stappen van onze "duorsume mjitlatte": koester diversiteit, verbind plaats en context, combineer wijk/dorp en natuur, anticipeer op verandering, blijf innoveren, ontwerp gezonde systemen, mensen maken de gemeente.
- We willen het huidige woningbestand energiezuiniger maken, bijvoorbeeld door in de prestatie-afspraken met woningcorporatie(s) duurzaamheid als doel op te nemen of door subsidie te verstrekken voor (of te wijzen op) energiebesparende maatregelen en woningisolatie.
- We stimuleren lokale initiatieven bijvoorbeeld in de vorm van kleinschalige coöperatieve of gemeentelijke energiebedrijven voor decentrale duurzame energieopwekking.
- Openbare ruimte beheren we natuurvriendelijk door ecologisch bermbeheer, variatie in beplanting van perkjes en groenstroken en een gematigd kapbeleid. Bescherming van de biodiversiteit is hierbij belangrijk.
- Verstandig hergebruik van reststoffen willen we actief stimuleren, door het meewerken aan bestemmingsplannen of actieve begeleiding van dit soort initiatieven aan te bieden vanuit de gemeente.
- Kinderen betrekken we bij natuur en milieu. Bijvoorbeeld door het subsidiëren van milieueducatie voor kinderen en het aanleggen van natuurlijke speelbossen op braakliggende grond in Skoatterwâld en Heerenveen Noord.

4.4 Landschap

Nederland heeft een gevarieerd landschap. Elke streek heeft eigen landschappelijke kenmerken die we koesteren en de streek een eigen identiteit geven. Voor ons is het behoud van de kernkwaliteiten rust, ruimte, landschap, leefbaarheid en bereikbaarheid van groot belang. Natuur en natuurgebieden horen toegankelijk te zijn.

De parels van onze gemeente (Oranjewoud, de Deelen, De Tjonger) spelen voor het landschap, ecologie en recreatie een belangrijke rol.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA is tegen enorme windmolens op het IBF. Voor kleinere windmolens zijn er op bedrijventerrein Kanaal wel mogelijkheden.
- We zijn tegen megastallen en varkensflats.
- De nachtelijke duisternis in natuurlijke omgevingen wordt zoveel mogelijk hersteld, bijvoorbeeld door gebruik te maken van speciale verlichting van de buitenwegen en het aanspreken van bedrijven met grote lichtreclames.
- Landschap en toerisme gaan hand in hand. De PvdA zet zich in voor een goed wandel- en fietsnetwerk in onze gemeente.
- Samen met de stichting De Frije Wiken en nautische bedrijven in Akkrum/Nes en het dorp Aldeboarn onderzoeken we de opzet van kano- en sloepenroutes rond deze dorpen en De Streek en Bontebok.
- We benutten de kansen voor watersport in Akkrum.

4.5 Verkeer en Openbaar vervoer

De gunstige economische ontwikkelingen zijn voor een belangrijk deel te danken aan de uitstekende bereikbaarheid van de gemeente. Een van onze belangrijke troeven is de ligging aan de snelwegen A7 en A32 en de ligging aan het spoor tussen Leeuwarden en Zwolle. Door de goede bereikbaarheid heeft de gemeente een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven zoals met de recente vestiging van A-ware en Fonterra maar weer eens is aangetoond. Verkeer in de dorpen en wijken moet veilig zijn en een vlotte doorstroming garanderen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA vindt het belangrijk dat kinderen zich veilig in het verkeer kunnen bewegen. Daarom zijn wij voorstander van verkeerseducatie en de toepassing van verkeersveiligheidslabels voor scholen.
- Bij de inrichting van wijken en centra houden we rekening met de gebruikers van rolstoelen en scootmobielen.
- Het parkeerbeleid richten we zodanig in dat overlast voor woonwijken zoveel mogelijk wordt beperkt. Er volgt handhavinginzet in gebieden waar parkeeroverlast hinderlijk en gevaarlijk is. Het parkeren van vrachtwagens in woongebieden pakken we aan.
- Voor de snelwegen wordt de capaciteit en de doorstroming van de huidige snelwegen en knooppunten gehandhaafd en waar nodig verbeterd. Voor een bovenregionale opgave ligt de financiële verantwoordelijkheid niet bij de gemeente.
- We stellen een nieuw verkeers- en vervoersplan op voor de periode 2014-2018 waarin de nieuwste verkeersinzichten zoals shared-space integraal worden afgewogen.
- Een nieuwe randweg rond Akkrum moet de verkeersveiligheid in het centrum van het dorp bevorderen en het zware verkeer weren. Samen met partners en in overleg met de bewoners realiseren we deze nieuwe verkeersroute.
- We streven naar het gefaseerd verbeteren van de Meyerweg in de Knipe.
- De verkeerskundige maatregelen aan de Fok en de Schans worden uitgevoerd.

5 SPORT EN CULTUUR

5.1 Sport

Heerenveen is trots op de titel 'Sportstad van het Noorden'. Met als 'uithangborden' ons Thialf stadion, SC Heerenveen en topsporters als Sven Kramer, Jorrit Bergsma en Epke Zonderland hebben wij een uitstraling tot ver over de landsgrenzen. Deze status en ons imago als 'sportieve gemeente' is ons veel waard. Wij willen dit in de toekomst in Heerenveen en de buurtdorpen verder blijven versterken.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA ziet de verenigingen als spil voor de georganiseerde sport. De gemeentelijke combinatiefunctionarissen ondersteunen de sportverenigingen die zich aantoonbaar inzetten voor maatschappelijke doeleinden op bestuurlijk en organisatorisch vlak.
- De PvdA wil bij alle basisscholen professionalisering van het bewegingsonderwijs. De combinatiefunctionarissen werken daarbij samen met het Friesland College.
- We willen blijven werken aan Heerenveen als Stad van Sport met het Centrum voor Topsport en Onderwijs. We willen kansen om het gebied bij Sportstad verder te ontwikkelen benutten. En denken daarbij aan Friese sporten (zoals kaatsen en fierljeppen), skeeleren, skateboarden etc. Daarbij wordt samengewerkt met het CIOS.
- Vrijwilligers worden nog (te) weinig in het zonnetje gezet. Samen met de sportclub Heerenveen organiseren we eens per jaar een voetbalwedstrijd tussen de SC en een lokaal voetbalteam dat vrij toegankelijk is voor al onze vrijwilligers in de gemeente.
- We onderzoeken of het succesvolle project 'Scoren in de Wijk' van FC Twente ook bij SC Heerenveen kan worden geïntroduceerd.
- SC Heerenveen moet blijvend in het linker rijtje, maar in ieder geval hoger dan Cambuur eindigen.

5.2 Cultuur

Kunst en Cultuur is van en voor iedereen. We vinden het belangrijk dat ook de komende jaren zoveel mogelijk inwoners van onze gemeente kunnen meedoen en het meebeleven, of je nu rijk bent of arm. Het hebben van een goed cultureel aanbod zorgt ervoor dat een gemeente aantrekkelijk is. Om in te wonen of om te bezoeken. Diverse culturele voorzieningen in de gemeente spelen daarbij een belangrijk rol, waaronder Het Posthuis Theater, kunstencentrum Ateliers Majeur, de bibliotheek en de musea. Samenwerking tussen de verschillende culturele voorzieningen moet ervoor zorgen dat deze betaalbaar blijven.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA vindt dat de bibliotheek voor jong en oud een belangrijke ontmoetingsplaats moet blijven en waar naast het uitlenen van boeken de multimediale wereld toegankelijk wordt gemaakt.
- We vinden het ondersteunen van amateurkunstenaars en verenigingen belangrijk. Het cultuurbedrijf (Atelier Majeur) verzorgt een passend cultuuraanbod. Samen met de stichting Leergeld maken we cultuur ook voor kinderen uit minimagezinnen bereikbaar.
- Het Museum Willem van Haren staat onder druk. Daarom zal het museum zich meer bereid moeten tonen tot samenwerking met andere culturele instellingen. De functie van het cultureel erfgoed moet worden gewaarborgd.
- Om financieel overeind te blijven zullen de culturele instellingen wel bereid moeten zijn tot vergaande samenwerking op het gebied van management en personeel (overhead).

6. Bestuur en Financiën

6.1 Bestuur

De gemeente krijgt steeds meer en steeds ingewikkelder taken. Zowel bestuurlijk, ambtelijk als financieel vraagt dit het nodige van de gemeente. Er wordt steeds vaker specifieke expertise en capaciteit gevraagd. Teneinde deze vraag het hoofd te kunnen bieden kan er worden opgeschaald en/of worden samengewerkt. De gemeente Heerenveen zal een samenwerking moeten zoeken die bestendig is en voldoende haar rol in de regio (voorzieningencentrum met ziekenhuis, bibliotheek, onderwijs etc.) tot uiting kan laten komen.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat de gemeente als bestuurslaag herkenbaar is en grip heeft. Taken voor de gemeente voeren we daarom bij voorkeur zelf uit. Samenwerking kan echter noodzakelijk zijn omdat het bijvoorbeeld de kwaliteit verhoogt. We letten bij het aangaan van deze samenwerkingsverbanden scherp op de democratische legitimatie.
- Rond brandweer, politie, onderwijs, zorg, en arbeidsmarkt zoeken we de samenwerking met Opsterland, Oost- en Weststellingwerf en Smallingerland.
- Voor het economisch beleid wil de PvdA zich vooral richten op de samenwerking met de gemeenten Leeuwarden, Smallingerland en Súdwest-Fryslân.
- De PvdA Heerenveen zal de Provincie Fryslân stimuleren om bij gemeentelijke herindelingen een duidelijke regierol te spelen om logische en verantwoorde combinaties mogelijk te maken.

6.2 Veiligheid

Heerenveen is een veilige gemeente en dat willen we graag zo houden. Veiligheid begint bij preventie. Geweld en intimidatie moeten worden aangepakt. Samen met politie en justitie, scholen, welzijnsorganisatie, jongerenwerk, horecaondernemers en woningcorporaties wordt gewerkt aan het tegengaan van criminaliteit en overlast.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA vindt dat de politie in uitzonderingsgevallen preventief mag fouilleren om geweld in het centrum van Heerenveen aan te pakken.
- We blijven buurtbemiddeling toepassen om escalatie tussen burens te voorkomen.
- Ouders worden financieel verantwoordelijk gesteld voor (materiële) schade aan gemeentelijke eigendommen die hun minderjarige kinderen hebben veroorzaakt.
- De wijkagent blijft zichtbaar en aanspreekbaar in alle wijken en dorpen.

6.3 Financiën

Sociaal en realistisch

Door de financieel-economische crisis en de bezuinigingen van de landelijke overheid worden de financiële mogelijkheden van de lokale overheid steeds kleiner. De situatie in Heerenveen is extra zorgelijk door de omvang van het grondbedrijf.

De PvdA wil dat ook op lokaal niveau de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Dat geldt onder andere voor de Wmo. De PvdA vindt, dat daar waar eigen kracht meer en meer centraal wordt gesteld, dit ook geldt voor het meewegen van de eigen financiële kracht (vermogen). Wettelijk zijn hiervoor beperkte mogelijkheden, maar de mogelijkheden die er zijn wil de PvdA doordacht benutten.

Ook de gemeentelijke organisatie levert een bijdrage aan de noodzakelijke bezuinigingen. Dit kan door kritisch te kijken naar de eigen organisatie, de huisvesting en de inhuur van externen. Het gebruik van nieuwe media en digitalisering van de dienstverlening kunnen tot behoorlijke kostenbesparingen leiden. Het aantal werkplekken kan worden teruggebracht door toepassing van 'het nieuwe werken'.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA vindt dat de omvang van de gemeentelijke organisatie vergelijkbaar moet zijn met gemeenten van dezelfde grootte en ambitie.
- De PvdA wil onderzoek naar de mogelijkheden voor intensieve samenwerking met de gemeente Leeuwarden op het gebied van ICT en P&O.
- We laten de lokale lasten gelijke tred houden met de inflatie.
- De lokale overheid moet rekening houden met de koopkracht van haar inwoners. De Partij van de Arbeid streeft daarom naar het voorkomen van lastenverzwaringen.
- Wij borgen dat voor minima de mogelijkheid tot kwijtschelding blijft bestaan.
- In principe moet uitvoering van gedecentraliseerde taken binnen het mee gedecentraliseerde budget plaatsvinden. Waar dit niet kan, omdat de lokale situatie niet overeenkomt met de gemiddelde normen, maakt de Partij van de Arbeid keuzes vanuit onze principes van een samenleving waar voor iedereen plaats is, waar iedereen mee doet en 'de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen'.
- Afhankelijk van de lokale situatie kan om de lasten eerlijker te verdelen van dit principe worden afgeweken. Dit in combinatie met een verhoging van de OZB-heffing. Zo dragen ook op lokaal niveau de sterkste schouders de zwaarste lasten.

Colofon:

PvdA Heerenveen

Vastgesteld op 12-06-2013

Fotografie: Jurjen Meijer

www.heerenveen.pvda.nl